

**Algemene Beschouwingen
op de programma begroting
2021**

INLEIDING

Voorzitter,

Zo halverwege de raadsperiode constateren we dat we voortvarend aan de slag zijn met het raadsprogramma en collegewerkprogramma. Onlangs hebben we belangrijke besluiten genomen met betrekking tot het religieus erfgoed en de vernieuwbouw van het Marklandcollege. Hoge ambities in een tijd waarin we ook te maken hebben met een Coronavirus dat grote impact heeft op zowel de gemeente, de inwoners als bedrijven in Halderberge. Waar in de zomernota nog een tekort werd verwacht voor 2021 stellen we vast dat de begroting die voor ligt meerjarig sluitend is, door ombuigingen van in totaal 812.000 euro Wat Lokaal Halderberge betreft is dat op een hele evenwichtige manier gebeurd. Wij roepen al jaren **“het moet blijven kloppen”** en zo hebben we hier ook naar gekeken. De ombuigingen komen deels vanuit bijstelling op verschillende programma's. Een ander substantieel deel wordt gevonden binnen het gemeentehuis en het laatste deel is gevonden in een eenmalige extra verhoging van de OZB. Hoewel belastingverhoging niet onze voorkeur heeft en we vooraf hadden afgesproken de OZB binnen de inflatiecorrectie te houden vinden we het op dit moment een verdedigbare keuze om ook aan deze knop te draaien. Dit alles heeft te maken met de totale lastendruk die slechts beperkt stijgt. Beperkter nog dan bij de zomernota verwacht en zelfs veel minder dan voorgaande jaren.

Lokaal Halderberge wil in deze Algemene Beschouwingen een aantal onderwerpen aansnijden waarvan wij vinden dat er komende tijd in ieder geval aandacht voor nodig is.

SOCIAAL HALDERBERGE

Jeugd in coronatijd

De corona tijd is voor kinderen van de basisschool geen gemakkelijke periode. Veel kinderen hebben problemen en vinden het lastig daarmee om te gaan. Hun vaste leefpatroon is verstoord. De school waar zij zich altijd veilig voelden is veranderd. De angst voor het virus is altijd aanwezig, ook bij de leerkrachten.

Het doel is om de kinderen en hun ouders / verzorgers te ondersteunen. De wijkteams en (professionele) hulpverleners kunnen hierin een grote rol spelen.

Vraag: Wat gebeurt er in onze gemeente voor deze gezinnen en waar kunnen de kinderen naar toe?

Vraag: Wie signaleert en klopt aan de deur bij de hulpverlening of de gemeente?

Ook onze jongeren vanaf 12 jaar hebben het moeilijk in deze coronatijd. Zij missen structuur en sociale omgang met leeftijdsgenoten. Veel lessen moeten zij noodgedwongen online thuis volgen, wat soms lastig uitvoerbaar is. Veel jongeren zitten met problemen en praten daar vaak niet over met alle gevolgen van dien.

Ook voor deze groep en hun ouders / verzorgers moet aandacht zijn en indien nodig een goede begeleiding. **Vraag: Hoe gaat onze gemeente hier mee om?**

Jongeren van 16 jaar en ouder hebben naar aanleiding van de motie van Lokaal Halderberge een brief gekregen waarin zij op het bestaan van de meedenkcoach worden gewezen. Als ze vragen hebben waar ze zelf niet uitkomen, kunnen ze gratis en vrijblijvend contact opnemen met deze meedenkcoaches. **Vraag: Wat zijn de ervaringen tot nu toe?**

LEEFBAAR HALDERBERGE

Woningbouw

In Nederland moet de komende jaren veel gebouwd worden. Dat geldt ook voor de Provincie Brabant en voor onze gemeente Halderberge. In Brabant zal de bevolking de komende 30 jaar naar verwachting met nog bijna 280.000 personen gaan groeien. Daarnaast leiden vergrijzing en individualisering ook tot een sterke groei van het aantal huishoudens en dus ook van het aantal benodigde woningen. Diversiteit in de woningbouw is noodzakelijk: woningen voor starters en senioren, sociale woningbouw, middenklasse huur- en koopwoningen, zelfbouw en CPO-projecten, woonruimte voor arbeidsmigranten, flexwonen en kleinschalige woon-zorg projecten. Voor dit laatste adviseren wij eens naar de Paulusparochie in Oudenbosch te kijken.

Vraag: Zijn er al initiatieven voor deze locatie?

Voorzitter, de samenwerking met Woonkwartier moet leiden tot een redelijke spreiding van sociale woningbouw over de 5 kernen. Er bestaat nu enorme scheefgroei. Ruim 55% van de sociale woningen bevindt zich in de kern

Oudenbosch. Als Woonkwartier niet anders kan of wil moeten we misschien een tweede partner zoeken voor de realisatie van deze woningen.

Groen

In het verleden hebben we meerdere keren aandacht gevraagd voor het gebied tussen de Vlettevaart, Albanoweg, Geijzestraat en het achterland van Bosschenhoofd. Wij zien in dit gebied nog steeds een duidelijke samenhang tussen Landschap, Sport en Recreatie. **We weten dat er diverse plannen zijn, maar zijn benieuwd naar de status van de uitvoering van deze plannen.**

Handhaving

Hoewel we als Lokaal Halderberge vinden dat de gemeente zoveel mogelijk moeten meedenken met initiatieven van inwoners en bedrijven en moet denken in oplossingen in plaats van problemen zien we toch ook wel situaties waar door inwoners of bedrijven heel duidelijk 'buiten de lijntjes wordt gekleurd'. Op zo'n moment is handhaving van belang, omdat het voor iedereen duidelijk moet zijn wat wél en wat niet kan binnen Halderberge. Als er gewezen wordt op handhavingzaken krijgen we regelmatig te horen "we zijn ermee bezig". **De vraag die hierbij hoort is: Hoe lang kun je bezig zijn voordat er daadwerkelijk wordt gehandhaafd?**

BRUISEND HALDERBERGE

Toerisme en recreatie

Natuurlijk heeft het corona-virus ook zijn invloed gehad op het aantal bezoekers in onze gemeente. Alleen al het aantal rondleidingen in de Basiliek was dramatisch laag. Waar normaal zo'n 60.000 tot 70.000 bezoekers komen haalt de teller dit jaar met moeite zo'n 20.000 tot 25.000 bezoekers. Ook op andere locaties, zoals bij musea, Bovendonk, jachthaven en Arboretum, is een teruggang van het aantal bezoekers een feit. Dit heeft ook effect op de bestedingen van die bezoekers in onze gemeente en daarmee ook op de winkeliers, de horeca. Laten we hopen dat we snel het virus onder controle krijgen.

Vorig jaar is een start gemaakt met een Toeristisch Informatie Punt (TIP), gevestigd in het station in Oudenbosch. Een prima initiatief, maar wat locatie betreft misschien niet helemaal de beste plaats. Centraal in het centrum, in de omgeving van de Basiliek zou wat ons betreft beter zijn.

De website 'Visit Halderberge' wordt regelmatig bezocht en de rondleidingen in de kern Oudenbosch zijn een succes.

Cultureel erfgoed

Er zijn dit jaar belangrijke stappen gezet in het kader van behoud cultureel erfgoed. Nog maar kort geleden zijn er belangrijke beslissingen genomen voor het erfgoed in de kern Oudenbosch en voor de locatie Bovendonk.

In Oudenbosch hebben we na een zeer lange zoektocht belangrijke stappen gezet met de bestemming van de vele gebouwen. Het college gaat mede op basis van een door de raad aangenomen motie nu verder met de invulling. Belangrijk daarbij is dat de participatie van de inwoners en de verschillende instellingen op een goede manier vorm wordt gegeven. Laten we hopen dat we in 2021 een start kunnen maken met de uitvoering. Belangrijk item blijft natuurlijk de financiële paragraaf. Een belangrijk onderdeel, de restauratie van de Kapel van St. Louis, zal in het voorjaar 2021 worden afgerond. Voor ons ook belangrijk dat we woningbouw kunnen realiseren passend bij het gebied.

In Hoeven heeft de raad het bestemmingsplan Uythof Bovendonk goedgekeurd. De komende jaren staat de restauratie en ontwikkeling van het complex Bovendonk op de planning. Daarbij wordt de buitenruimte opnieuw ingericht. Het beleidsdocument "Seminariebos van bos naar Park" is hiervoor goedgekeurd. Een prima ontwikkeling binnen de kern Hoeven.

ONDERNEMEND HALDERBERGE

Economie

Zoals al bij het toerisme benoemd heeft het coronavirus ook veel invloed op de economie. Ook in onze gemeente hebben ondernemers te maken met teruglopende omzetten. De horeca is weer voor enige tijd gesloten. De consument maakt meer en meer gebruik van internet om zijn inkopen te doen. Winkeliers hebben het daardoor niet makkelijk. Leegstand ligt op de loer. En daar hebben we al met name in het kernwinkelgebied Oudenbosch nadrukkelijk mee te maken. Nu al zo'n 16 tot 17%. Ook de leegstand op de bedrijventerreinen vergt aandacht. De actiekaarten moeten er mede toe bijdragen dat de winkelgebieden en bedrijventerreinen aantrekkelijk blijven voor ondernemers om zich in onze gemeente te vestigen. We zijn op de

goede weg. Dat blijkt uit de resultaten van de ondernemerspeiling Halderberge 2020. Maar het kan altijd beter.

Een goede samenwerking met de EKH blijft van belang. Uit de afgelopen periode blijkt duidelijk dat zij een belangrijke schakel vormt tussen gemeente en ondernemers.

Reeds in 2019 werd melding gemaakt van het feit dat Borchwerf II bijna is uitverkocht. Laten we hopen dat in 2021 alle kavels verkocht worden. **Maar wat dan? Hoe gaan we door met het beheer, parkonderhoud?** We hebben hier al eerder naar geïnformeerd. Misschien was dat te vroeg. Maar nu wordt het toch tijd dat het college hier serieus over na gaat denken en de raad meeneemt in dit proces.

Zoals de ontwikkelingen op het bedrijvenpark Borchwerf II is er ook een toenemende belangstelling van organisaties om zich te vestigen op het bedrijventerrein Airparc Seppe. Dit is goed voor de werkgelegenheid in onze gemeente. Lokaal Halderberge ziet graag dat luchtvaart gebonden en luchtvaart gerelateerde bedrijven zich hier vestigen. We zijn blij dat ook REWIN dit standpunt ondersteunt. Maar ook indirect luchtvaart gerelateerde bedrijven moeten volgens Lokaal Halderberge die mogelijkheid kunnen krijgen. Het blijft wel belangrijk dat het maximaal toegestaan aantal vliegbewegingen niet wordt overschreden.

BETROKKEN HALDERBERGE

Het programma bestuur en burgerzaken kent de doelstelling 'voortzetten en verder ontwikkelen van overheids- en burgerparticipatie' waarbij in 2021 de beleidsnota hierover wordt geactualiseerd, rekening houdend met de nieuwe ontwikkelingen vanuit de omgevingswet. Daarnaast werkt de raads werkgroep integriteit en bestuurlijke vernieuwing (WIB) aan bestuurlijke vernieuwing vanuit de gemeenteraad, op basis van de raadsconferentie in 2019.

Door alle programma's heen is steeds een kolom 'participatie' opgenomen waarin de mate van participatie wordt aangegeven. Als we deze programmabegroting vaststellen stellen we in feite ook de genoemde kaders (niveaus) voor participatie vast. Dit is voornamelijk de door het college beoogde participatie van college/organisatie met inwoners en andere stakeholders. Vrijwel nergens wordt

expliciet ruimte geboden om de raad, vanuit haar eigen rol, onderdeel te laten zijn van de participatie.

Op heel veel plaatsen en op vele manieren wordt er geëxperimenteerd met nieuwe vormen van democratie in het openbaar bestuur. Het is voor Lokaal Halderberge wel duidelijk dat onze lokale democratie onderhoud nodig heeft. Wij zijn geïnspireerd door het rapport **“Op weg naar een meervoudige democratie. Oproep van de commissie Toekomstgericht lokaal bestuur.”** Deze commissie stond onder voorzitterschap van Wim van de Donk, commissaris van de Koning Noord-Brabant. Maar er zijn ook vele andere lezenswaardige rapporten over de Staat van de Lokale Democratie.

Wat Lokaal Halderberge wil is meer slimme ideeën en verrassende oplossingen mobiliseren om de burger centraal te stellen. Samen een beweging in gang zetten. Een beweging die ons lokaal bestuur vernieuwt; zodat de maatschappelijke ontwikkelingen en de inwoners zich niet langer aan het systeem aanpassen, maar dat het systeem dienstbaar is aan de samenleving. We moeten de lokale democratie versterken en het bestuur en de bevolking dichterbij elkaar brengen.

Gelet op het grote belang van versterking van lokale democratie vinden wij bestedingen hieraan alleszins verantwoord en zelfs bijzonder noodzakelijk. Lokaal Halderberge zal hiertoe een motie ‘versterking lokale democratie’ indienen.

TOT SLOT

Tot slot spreken wij onze dank uit voor de goede ambtelijke ondersteuning, zowel van de griffie, de bodes als de rest van de ambtelijke organisatie.

En bovenal in Coronatijd: Stay Safe en let een beetje op elkaar!

Wij danken u voor uw aandacht.

Lokaal Halderberge.